

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt
 - Vierde principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

Het ontwerpbesluit beoogt een oplossing aan te bieden voor de prosumenten die worden getroffen door de gevolgen van de door het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof veroorzaakte vernietiging van artikel 4.1.30/1 en 15.3.5/12 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit arrest is op 1 maart 2021 in werking getreden. Het arrest handhaaft evenwel de gevolgen van die bepalingen wat betreft de bedragen gefactureerd vóór de bekendmaking (die op 1 maart 2021 gebeurd is) van het arrest in het Belgisch Staatsblad.

Via een retroactieve investeringspremie wordt aan de eigenaars van zonnepanelen die voor 1 januari 2021 in dienst werden genomen het recht op een premie gegeven. De door het arrest gevatte eigenaars van zonnepanelen komen in aanmerking voor een retroactieve investeringspremie op basis van de berekende steun die nodig is om een rendement van 5% te bekomen voor een referentie-installatie. De hoogte van de retroactieve investeringspremie is onder meer afhankelijk van het jaar van indiening, het jaar van de plaatsing van de digitale meter, het piekvermogen van de zonnepaneleninstallatie, de lengte van de periode dat men van de terugdraaiende teller heeft kunnen genieten, de reeds genoten overheidssteun, en het prosumentarief. Eigenaars van zonnepanelen die reeds een digitale meter hebben kunnen de retroactieve investeringspremie aanvragen binnen een termijn van zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit. Voor eigenaars waar momenteel nog geen digitale meter is geplaatst, moet de aanvraag gebeuren binnen een termijn van zes maanden volgende op de plaatsing van een digitale meter.

Als flankerend beleid worden de premiëmodaliteiten en de premiehoogte van de batterijpremie aangepast en worden de batterijpremie en warmtepompboilerpremie verlengd tot in 2024. Tevens wordt voorzien in een nieuwe REG-premie om accumulatieverwarming, elektrische boilers en warmtepompen automatisch aan te sturen.

Het ontwerpbesluit wordt heden opnieuw voor advies voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2021/19 werd op 25 januari 2021 bekomen.
Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 3 februari 2021 verkregen.
Het begrotingsakkoord werd op 8 februari 2021 verkregen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 12 februari 2021 haar eerste principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt¹, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de VTC en de VREG in te winnen.

De VTC bezorgde op 24 februari 2021 haar advies nr. 2021/14 d.d. 23 februari 2021.
De VREG bezorgde op 25 februari 2021 zijn advies ADV-2021/2.

D. TWEEDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 5 maart 2021 haar tweede principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt², en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen.

Op 8 maart 2021 werd de adviesaanvraag betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, in de rol van de afdeling Wetgeving ingeschreven. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekke betreffende het voormelde ontwerpbesluit haar advies nr. 68.988/3 op 7 april 2021.

D. DERDE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte op 14 april 2021 haar derde principiële goedkeuring³ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in te winnen.

2. BESPREKING VAN HET ADVIES NR. 51/2021 VAN DE GEGEVENSBECHERMINGSAUTORITEIT

¹ VR 2021 1202 DOC.0150

² VR 2021 0503 DOC.0222

³ VR 2021 1404 DOC.0382

De GBA gaf op 23 april 2021 haar advies nr. 51/2021, dat gaat als bijlage 3. De GBA maakte in haar advies de hierna volgende opmerkingen:

- De GBA meent dat voorwaarde vermeld in het ontworpen artikel 7.16.1, § 2, 6° van het Energiebesluit van 19 november 2010 ("*de eigenaar of de gebruiker van de decentrale productie-installatie heeft de netbeheerder vanaf 1 januari 2025 voor de plaatsing van een digitale meter niet de toegang geweigerd tot de ruimte waarin de elektriciteits- of aardgasmeter is opgesteld en waarover hij het eigendoms- of gebruiksrecht heeft*") niet eerder thuis hoort bij de voorwaarden die aanleiding geven tot de terugbetaling van de premie uit het ontworpen artikel 7.16.1, §7 van het Energiebesluit van 19 november 2010.

Vooreerst moet worden opgemerkt dat dit een opmerking betreft die geen betrekking heeft op de bescherming van persoonsgegevens, de AVG⁴ of de wettelijk omschreven adviestaak van de GBA. Aan deze opmerking wordt voorts geen gevolg gegeven aangezien de GBA zich hier in zijn analyse vergist. De voormelde voorwaarde is immers geen terugvorderingsvoorwaarde die *ex post* het verkrijgen van de premie moet worden gecontroleerd en gehandhaafd, maar is een *ex ante* voorwaarde om de premie überhaupt te kunnen krijgen. Deze voorwaarde moet dan ook vervuld zijn voordat de premie kan worden verkregen. De retroactieve investeringspremie kan immers maar worden aangevraagd *nadat* de digitale meter is geplaatst. Het opnemen van een dergelijke weigering als een terugvorderingsvoorwaarde schiet dan ook zijn doel voorbij. Aan deze opmerking wordt dan ook geen gevolg gegeven.

- De GBA meent dat men de rechtsgevolgen moet regelen van een eventueel technisch probleem met de website waarop de aanmeldingen moeten geschieden. De GBA meent dat bij technische problemen in die hypothese sommige betrokkenen zich niet tijdig zullen kunnen aanmelden. Met het oog op de rechtszekerheid moet het ontwerpbesluit volgens de GBA ook deze eventualiteit regelen (volgens de GBA bijv. via verlenging van de aanvraagtermijn, aanmelden per e-mail, een traditionele aangetekende zending).

Vooreerst moet worden opgemerkt dat dit een opmerking betreft die geen betrekking heeft op de bescherming van persoonsgegevens, de AVG of de wettelijk omschreven adviestaak van de GBA. Het is evident dat zowel Fluvius als de Vlaamse overheid als algemene regel downtime van hun webapplicaties tot een absoluut minimum trachten te reduceren. Dit wil echter niet zeggen dat dergelijke downtime, mocht die voorkomen, in de regelgeving wordt opgenomen als een automatische verlenging van de aanvraagtermijnen. Gelet op het feit dat men zes maanden de tijd heeft om de premie-aanvraag in te dienen, en gelet op het streven om downtime te minimaliseren tot het absolute noodzakelijke minimum, is er geen nood om op deze opmerking van de GBA in te gaan en het ontwerp op dit punt te wijzigen.

- De GBA meent dat in het licht van artikel 6.3 AVG de bewaartermijn expliciet in het ontwerp moet worden geregeld. Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Er wordt gekozen voor een bewaartermijn van 15 jaar. De gegevensverwerking loopt tot en met het afsluiten van de retroactieve investeringspremie. Het ontworpen artikel 7.16.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bepaalt dat de PV-installatie gedurende 15 jaar na de indienstname niet mag verplaatst worden. In het kader van de handhaving dienen de gegevens dus gedurende 15 jaar te worden bewaard.
- De GBA stelt dat indien het de bedoeling is om de persoonsgegevens die VEKA met het oog op de toepassing van de bepalingen van dit ontwerp verwerkt, aan derden te verstrekken,

⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

deze (categorieën van) ontvangers vooralsnog moeten worden opgenomen in het ontwerp evenals het (de) doeleinde(n) van deze mededeling en de betrokken gegevens(categorieën).

Het is *niet* de bedoeling dat de gegevens uit die premiedossiers voorts aan derden⁵ worden verstrekt. Deze gegevens zullen dan ook enkel circuleren tussen enerzijds Fluvius en anderzijds de Vlaamse overheid (VEKA). Voor de uitbetaling van de premies wordt door het VEKA een beroep gedaan op het uitbetalingssysteem Orafin, maar ook dat is strikt intern binnen de Vlaamse overheid, wat door de GBA in haar advies expliciet wordt erkend (*"In de mate dat VEKA Orafin gebruikt voor voeren van de boekhouding en het verrichten van betalingen, lijkt het departement Financiën en Begroting eerder als verwerker tussen te komen en niet zozeer als een derde die de gegevens ontvangt of er toegang toe heeft"*).

- Wat de rest betreft meent de GBA dat het ontwerp aan alle voorwaarden uit de AVG voldoet. De vooropgestelde gegevensverwerkingen worden dan ook in het licht van de principes inzake "minimale gegevensverwerking" als rechtmatig en proportioneel geacht, en de verwerkingsverantwoordelijke en de betrokkenen worden op voldoende wijze duidelijk in het ontwerpbesluit geïdentificeerd.

3. AANPASSINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, worden de hierna volgende wijzigingen aangebracht:

- ARTIKEL 10: er wordt een punt 17° toegevoegd met als overgangsmaatregel een afwijkende regeling waardoor aanvragen vanaf 1 april 2021 tot en met 31 december 2021 worden ingediend uiterlijk negen maanden na de factuurdatum of de datum waarop het leasecontract is gesloten.

Aangaande de batterijpremie stelt artikel 7.14.1, §4 van het Energiebesluit van 19 november 2010 dat de datum van de eerste aanmelding het premiebedrag en de premievoorwaarden bepaalt die voor dat premiejaar of -periode van toepassing zijn.

Sinds 1 april 2021 kan echter geen premie thuisbatterij worden aangevraagd gezien het digitale aanvraagloket gesloten is in afwachting van de inwerkingtreding van de wijzigingen (waarvan sommige retroactief) die door dit ontwerpbesluit worden doorgevoerd. Investeerders rekenden er echter op dat ze voor aanvragen vanaf 1 april 2021 zes maanden na factuurdatum de tijd zouden hebben om de premie aan te vragen onder de nieuwe voorwaarden. Die verlenging naar zes maanden staat immers zo in de beslissingen van de Vlaamse Regering en werd ook (onder voorwaarde van definitieve goedkeuring) zo gecommuniceerd op de website www.energiesparen.be waarin het verschil tussen aanvragen voor en na 1 april verder wordt verduidelijkt. Dit regelgevende dossier heeft omwille van het respecteren van de bijkomende adviesverplichtingen (GBA, en daarna terug Raad van State) echter enige vertraging opgelopen waardoor die termijn voor sommige investeerders onder druk komt te staan.

Een investeerder met factuurdatum 1 oktober 2020 of later kan er dus op gerekend hebben om zijn aanvraag in te dienen onder de nieuwe voorwaarden (verhoogde premie voor kleine batterijen en geen injectielimiet). Een aantal aanvragers heeft ook hun aanvraag niet vervolledigd in het oude systeem met de intentie om in te dienen onder de nieuwe

⁵ Abstractie makende van eventuele instanties die over een wettelijk controlerecht beschikken zoals bijv. het Rekenhof, en daartoe dus een expliciete wettelijke grondslag hebben om toegang tot deze gegevens te verkrijgen.

voorwaarden. Gezien de aanvraagmodule niet beschikbaar was op 1 april, hebben we het de investeerder onmogelijk gemaakt om zijn premie binnen 6 maanden na factuurdatum aan te vragen. Een verlenging is dus noodzakelijk om investeerders met factuurdatum van ten vroegste 1 oktober 2020 de mogelijkheid te geven een premie aan te vragen. Anders vallen ze twee keer uit de boot.

Om de investeerders wat tijd te geven en een logisch klinkende termijn te nemen, stellen we voor om te verlengen naar negen maanden. Dan hebben die investeerders een kleine twee maanden de tijd om alsnog hun aanvraag in te dienen onder het nieuwe systeem. Vanaf 2022 wordt echter teruggevallen op de "normale" aanvraagtermijnen.

- ARTIKEL 11: in het ontworpen artikel 7.16.1, §3 van het Energiebesluit van 19 november 2010 wordt n.a.v. het advies van de GBA een nieuwe lid aangaande het invoeren van een bewaartermijn (15 jaar) opgenomen.
- ARTIKEL 13, TWEEDE LID: via artikel 10, 10° van het ontwerpbesluit is bepaald dat de injectielimiet van 60% bij de batterijpremie zal worden afgeschaft. Momenteel is die afschaffing niet retroactief. De Raad van State stelde echter eerder al met betrekking tot de retroactieve wijziging van de premiehoogte in haar advies 68.988/3 dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten enkel toelaatbaar is ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt. Het afschaffen van een voorwaarde is echter een versoepeling en kan zodoende retroactief worden doorgevoerd.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er werd aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de begroting.

B. ESR-TOETS

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er werden aan het ontwerpbesluit geen wijzigingen aangebracht die een bijkomende impact hebben op het personeel, de werkingsuitgaven of de investeringen en schulden van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet opnieuw het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State worden ingewonnen. De Raad had immers in haar advies nr. 68.988/3 gesteld dat indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van het advies van de GBA nog wijzigingen zou ondergaan, de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, opnieuw voor advies aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd. Hieraan wordt gevolg gegeven.

Na de definitieve goedkeuring moet het besluit nog zo snel mogelijk in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar vierde principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt, zoals gevoegd als bijlage 1 en 2;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt
2. Bijlage bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.
3. Het advies van de GBA nr. 51/2021 van 23 april 2021.